

Barn af
ENGPARKEN
DRAGØR

Erindringer fra min opvækst i Andelsboligforeningen Engparken

Niels Febber Andersen

Barn af
ENGPARKEN
DRAGØR

Erindringer fra min opvækst i Andelsboligforeningen Engparken

Niels Febber Andersen

*Niels Andersen – født 25. november 1949
på Sct. Lukas, Nørrebro, København.
På billedet omkring et år gammel.*

Denne erindringshistorie har jeg skrevet, efter at Dragør Lokalkiv i 2009 efterlyste historier og billeder fra boligbebyggelsen Engparken i Dragør. Specielt var lokalkivet interesseret i beretninger fra de første år i 50'erne. Da mine forældre og vi tre børn var blandt de første beboere tog jeg udfordringen op. Historien er kun trykt i få eksemplarer til brug for familien. Herudover har Dragør Lokalkiv modtaget et eksemplar. Tekst, layout, produktion og udgivelse: Niels Febber Andersen – 2010. Tryk: Discountprint. Fotos: Familien samt andre tidligere og nuværende beboere i Engparken. Skrift: 10,5 pkt Century Old Style. Papir 100 g Colorcopy.

FAMILIEN ANDERSEN

*Niels Andersen
– her er jeg omkring 14 år*

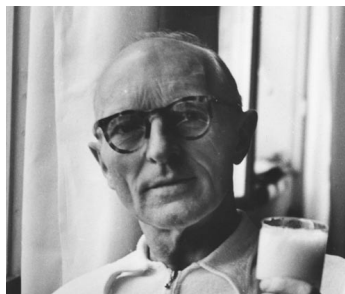
*Karen Margrethe Lund Andersen
– min mor som var enebarn.*

*Torkil Andersen
– min far, født 1917. Død 1992.*

*Marie Andersen
– min farmor.*

*Niels Andersen
– min bedstefar.*

*Edith Terney Andersen (Bedste)
– min fars stedmor.*

*Karl Johan Andersen
– min morfar.*

*Ane Andersen
– min mormor.*

*Anne Terney Andersen (storesøster)
født 1946 – her omkring 9 år.*

*Karl Johan Andersen (lillebror)
født 1951.*

*Tante Solvej
– min fars eneste søster.*

*Kirsten
– min eneste kusine.*

NYINDFLYTTTEDE I ENGPARKEN – 1951

Jeg var to år da mine forældre flyttede til Dragør. Det var i 1951 hvor de fik en lejlighed i Engparken på Dragør Sydstrand. Min bedstefar havde i 20'rne og 30'rne haft et sommerhus på Møllevej i St. Magleby, så min far der var født i 1917 tilbragte som barn sommeren i Dragør og var helt klar på, at han, når han blev voksen og det blev økonomisk muligt, ville flytte til Dragør.

Min far arbejdede på Politiken og en dag i 1950 fortalte en kollega (Bernhard Henriksen, der boede på Dragør Nordstrand) til min far, at nu byggede de lejligheder på Dragør Sydstrand. Min far tog straks til Dragør og blev skrevet op. I 1951 flyttede vi (min mor, far og min søster Anne på fem, min lillebror Karl Johan på knap et år og jeg på to år) ind i en af de første boligblokke der blev færdig. Det var i nr 82 lige bag forretningsbygningen.

Lejligheden lå på 1. sal tv. og havde en stue, et værelse og et lille kammer, som vi tre børn skulle dele. Herudover var der en entré med spisekøkken og et lille køkken med gaskomfur og et meget lille isskab hvori man lagde en stor isblok der fyldte mere end en tredjedel af skabet. Isblokkene blev leveret fra ismejeriet på trappeafsatsen udenfor døren. Var man ikke hjemme smeltede blokken og vandet sejlede ned ad trapperne.

I det lille kammer sov Karl Johan og jeg i køjesenge og min søster i en enkelt seng. Der to små borde og en kommode og næsten igen gulvplads, så det kunne godt blive lidt

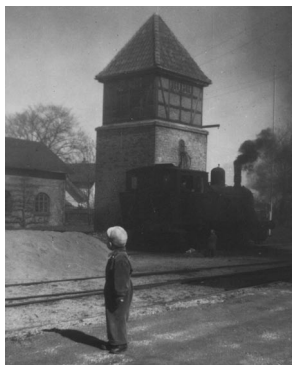
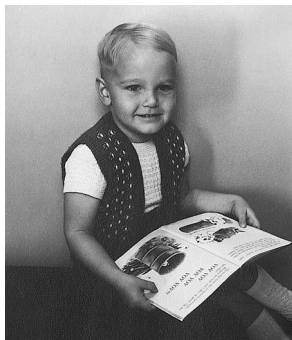
trangt og give nogle småkampe en gang imellem.

Min mor, der kom fra Brigadegården i Sundby, gik hjemme og passede os og lejligheden. Det kneb med at få pengene til at slå

Min farmor med min lillebror til højre i den lyse dragt og mig til venstre. I baggrunden boligblokken med vores lejlighed som nummer to fra venstre på 1. sal.

Karl Johan sidder i barnevognen og jeg passer på.

Her står jeg 4 år gammel på Dragør Station med lokomotivet i baggrunden.

til, så hun syede tøj for andre. Især kan jeg huske, at der var gang i en produktion af brysteholdere.

Min mormor og morfar cyklede tit herud for at besøge os og af og til hjælpe min mor med tøjvask og rulning i kælderens. De havde også et sommerhus i "Hollænderkvarteret" ved Kongelunden.

I sommerweekenderne skulle vi tit og ofte så ud og besøge dem. Jeg foran på min fars cykel og min bror bagpå min mors – Anne cyklede så selv. Når vi passerede forbi gadekæret før Ullerup fik Anne spørgsmålet af min far: "Er du sulten", når hun svarede ja, sagde han: "Så er der masser af andemad i dammen". Af og til blev jeg passet en hel uge i sommerhuset, der var uden indlagt vand og med lokum ude i et skur. Køleskab var der ikke, der var en lem i køkkengulvet ned til en lille viktualieboks.

Når vi skulle besøge min mors forældre i deres lejlighed i Brigadegården, cyklede vi også – i hvert fald om sommeren. Om vinteren tog vi fra stoppestedet på Engvej ved Engparken, Amagerbanenes Omnibusruter

Anne trækker Karl Johan i en meget speciel trækvogn.

til Sundbyvester Plads og skulle så gå resten af vejen, for ellers kostede det ekstra.

Min far arbejdede på fireholdsskift på Politiken – d.v.s. han var kun på arbejdspladsen seks timer ad gangen og den ene time var frokostpause og indimellem var der også kaffe- eller øl-pauser, men til gengæld skulle han også tit arbejde om søndagen og i weekender, hvilket han dog fik afspadsering for. Jeg syntes han var meget hjemme, men mange gange skulle han sove om dagen, fordi han havde været oppe hele natten, så vi unger skulle være stille, eller også var det: "Ud og leg med jer"! Min mor var kontoruddannet, men gik hjemme, efter at vi børn var blevet født.

Tit og ofte tog min far os med på ture – enten i nærmiljøet; Kongelunden, hvor vi skar grene af til at lave flitsbuer, stranden og strandengene, hvor vi fløj med drager som min far havde lavet, Søvang, Kastrup eller bare en tur i anlægget. Andre gange arrangerede han hele dagsudflugter med madkurv og det hele, bl.a. til Mølleåen, inklusiv togtur

med "Grisen", Dyrehaven, Frederiksberg have og Søndermarken, eventuelt med en tur i Zoologisk have også. En enkelt Tivoli-tur om året blev det som regel også til. Her skulle vi unger dog først rase af på legepladsen og have spist den medbragte madpakke, inden vi fik et par ture i nogle forlystelser.

Herudover var det udflugter til alle mulige museer. Da min far var meget historisk interesseret, kunne han altid fortælle en masse spændende og nogle gange ligefrem drabelige historier om det vi så.

Øverst til venstre har min bedstefar taget Karl og jeg med på strandene. De tre andre billeder er fra Dragør havn.

Karl Johan og jeg på vej hjem fra en strandtur.

Amagerbanens omnibus-ruter.

En anden transportform. Anne med mig i dukkevogn.

På cykeltur ud over Sjællandsbroen.

På billedet herover er det en far og søn der venter på bussen med retning mod Dragør station ved stoppestedet på Engvej.

Til venstre står vi tre søskende og venter på Amagerbanens omnibusruters rutebil mod København.

Ferierejser var der sjældent råd til, men et par gange vandt min far, på sin arbejdsplads, et sommerhus for en uge. En enkelt gang havde mine forældre lejet et værelse i et pensionat i Hornbæk for 14 dage. Det regnede og stormede det meste af tiden, men Karl Johan og jeg fik tiden til at gå med at fiske småtorsk på molen i Hornbæk. Aftensmaden bestod som regel af dåsemad varmet på et blus på værelset. Torskene var små og min mor ville ikke stå og ordne fisk når der ikke var et køkken, så de røg ud igen.

Tre gange skulle vi på den helt store rejse – til Ans i Jylland, noget familie dér havde en bondegård med alt fra grise, køer, heste og høns til ræve i skoven samt fisk i åen der løb gennem baghaven. Et høløft hvor vi måtte lege, var der også. Min første – og eneste ridetur på hesteryg – foregik på markerne bag gården. Hesten gik i galop og jeg røg

af, hvorefter krikken straks stak af. Gårdens karl og jeg måtte bruge hele aftenen på at finde den igen.

En enkelt gang var min søster med mine forældre til Bornholm. Når bornholmerbåden passerede forbi Engparken ude i Øresund stod Karl Johan og jeg, samt min farmor der passede os, på altanen og vinkede med en stor hvid dug. Efterfølgende hørte jeg, at mine forældre godt kunne se det fra skibet.

Efterhånden blev der flere boligblokke færdiggjort og der flyttede mange unge par ind med et barn eller to og de fik flere endnu, i hvert fald syntes jeg at der var masser af legekammerater.

Det første legetøj jeg husker var en "stor" bus lavet af masonitplader, som jeg kunne sidde på og skubbe mig frem – jeg har vel været 2-3 år. Lego plasticklodserne var lige kommet frem og jeg fik min første æske da

jeg var fire år, ellers bestod det meste af legetøjet af træ eller blik. Senere fik jeg så min første Tekno-bil.

Vi kunne lege ude hele dagen og kom først op når vores mor stod på altanen og råbte at vi skulle komme op og spise. Det var ikke altid at det passede os, for nu legede vi lige så godt.

Søster Anne har fortalt mig at jeg kunne blive så arrig, når jeg blev kaldt op, at jeg dunkede hovedet ned i jorden – jeg er nu ikke sikker på at hun husker helt rigtigt. Jeg kan i hvert fald ikke huske det, hvilket selvfølgelig også kan være fordi jeg fik hukommelsestab af denne dunkne hoved!

Det var de gamle danske retter der kom på bordet; frikadeller, hakkebøffer halvt af okse og halvt af hest, høns i peberrødssovs, medisterpølse, boller i karry og så var der den ugentlige, uomgælige grøddag. Om sommeren fik vi altid salat eller grøntsager til

På billederne til venstre slår Karl Johan og jeg Katten af tønden på en af Engparkens legepladser. Vi var ikke meget for at blive klædt ud.

Udsigten fra vores altan udover rækkehusene mod Øresund.

Søster til havnefest sammen med Lone, som hun gik i klasse med.

hovedretten, for min far havde fået en kolonihave i Dragør Kolonihaveforening af 1910 – som dengang lå hvor Strandparken ligger i dag. Til maden fik vi mælk eller vand. Om søndagen fik vi en citronvand – i det første år til deling, senere dog én hver.

Børn leger i sandkassen ved siden af vores blok.
Til højre: Anne hinker, Bjarne og Anette Andersen venter på at det bliver deres tur.

På de store græsplæner mellem blokkene kunne man spille fodbold, badminton, rundbold, løbe hurtigløb, springe længdespring, lege røvere og soldater samt meget andet. Blandt andet *ét-tag-fat* som hed *ludt* i Dragør på den tid.

På de små pladser legede vi *dåseskjul* eller spillede *land*, hinkede, trillede glas- eller marmorkugler og hvad vi ellers fandt på.

Pigerne sjippede, spillede med flere bolde op ad væggen samtidig med at de afsagde en remse, f.eks. med alle de større fynske byer eller også hinkede de i hinkeruder. At kede sig kendte vi ikke til.

I kælderetagen var der kælderrum og nogle gange var der børn der lånte et rum og opførte teater eller dukketeater for nogle af de andre unger. Efterhånden fik folk fyldt rummene op med skrammel og det blev umuligt at finde et halvtomt rum.

Da vi var blevet lidt ældre legede vi en leg der hed "Gule Ulv" og forgik over hele Engparken med op til 50 unger involveret på én gang. Det gik ud på, at man blev delt i to hold og skulle så fange hinanden – det var meget spændende. Vi legede også indianere, hvor vi malede hinanden i hovedet og så farlige ud, og der var endda nogle af ungerne der var så heldige, at de havde et lille indianertelt med påtrykte indianere til hest og indianer-hoveder.

Nogle af børnene havde købt legetøjsvåben, men de fleste måtte selv i gang med at fremstille geværer af træ og metalrør samt lave spyd og flitsbuer af træ, som faktisk kunne blive nogle farlige våben. Jeg fik selv engang en pil, med et metalpatronhylster sat på spidsen, lige ind i øret, hvor den sad godt fast. Det blødte kraftigt og gjorde meget ondt og jeg mistede hørelsen et stykke tid. Min far kørte mig til Doktor Dich som lappede det sammen. Dich fortalte at der samme dag havde været en dreng der havde fået skudt øjet istykker af en pil. Drengen lærte jeg se-

nere at kende og han blev en af mine bedste venner.

Doktor Dich var vores huslæge, dvs. kan kørte ud på sygebesøg i sin Volvo. Iført galocher jokkede han ind i huset og spurgte: "hvor er patienten", hvorefter han begyndte at interessere sig for malerierne på væggene eller nogle af de gamle effekter mine forældre havde stående eller hængende. Så lå man dér og funderede over, om lægen slet ikke skulle undersøge én og finde ud af hvad man fejlede. Først, når han nærmest var på vej ud ad døren, kom han i tanke om patienten og skulle så lige se til den syge.

Først i august afholdtes der havnefest. Det var Dragør Boldklub sammen med nogle havneklubber og et omrejsende tivoli der stod for det. I de tre dage det varede, var vi konstant på havnen.

Det var almindeligt at alle ungerne havde købt pusterør og halve gule ærter. Alle byens købmænd og grønthandlere blev ryddet for gule ærter. Man blev delt i to grupper og heftige byger af ærter fløj så gennem luften. Indimellem var der også uskyldige der fik et skud ærter i bagen.

Det helt store show ved havnefesterne var, når de to kajakklubber arrangerede kajakopvisning med efterfølgende emneshow hvor det endte med at alle røg i vandet.

Fra vores køkkenvindue kunne vi se tårnene i København, for der var stort set ingen bebyggelse af betydning imellem os og København og vi kunne se og høre flyene. Lige bag forretningsbygningen foran vores blok var der en lille eng med et vandhul og længere ude var der spredte sommerhuse i vængekvarteret. Fra den anden side af vores lejlighed var der en flot udsigt ud over Øresund.

Vandhullet måtte vi overhovedet ikke komme hen til – hvilket vi selvfølgelig gjorde.

Ud over at lege på græsplænerne mellem husene var vi også ofte på stranden og strandengene. Ikke sjældent så vi sæler på stenene. I vores skydepram fik vi sneget os helt ind på dem inden de opdagede os og sprang i vandet.

Bjarne Andersen på ryggen af Niels Johansen og Karl Johan på ryggen af Knud Erik Andersen. Imellem dem min klassekammerat Ole Johansen.

Vores blok i baggrunden fotograferet fra "Højvejen".

På tur med nystartede Dragør-færgen i 1960.

Vi sejlede med små hjemmelavede sejlbåde og sprang rundt fra den ene del byggemateriale til den anden, der var smidt ud i søen. En cementbalje blev smidt i søen og brugt som båd. Vi fiskede også efter salamandere.

I vængekvarteret gik vi på æbleskud, hvilket der jo altid kunne være lidt spænding ved, ihvertfald lige indtil ejeren kom ud og sagde, at vi bare kunne plukke de æbler vi kunne spise.

Cirka 400 m ude mod nord lå den lille skov kaldet *Lunden*. Her turde vi normalt ikke komme. Dog, hvis vi var mange nok vovede vi os derop, medbringende hjemmelavede våben, for en sikkerheds skyld, for der gik de forfærdeligste rygter om at St. Maglebyerne eller *Lunderne* som de også blev kaldt var uhyggelig barske. Rygterne gik at de hængte fjenderne op i benene i træerne, bagbandt dem og brændte dem med brændenælder, hældte koldt vand over hænderne om vinteren eller hev bukserne af dem og slog dem med store trækæppe.

På et tidspunkt havde Engparkens unger fået nok – for alle kunne fortælle hvor frygtindgydende de var, eller ihvertfald hørt om nogen der havde fået tæsk af dem, så nu skulle de have nogen på frakken. I en uges tid blev der produceret slagvåben, spyd, flitsbuer og trædolke. På et aftalt tidspunkt fik

man skrabt masser af "Krigere" sammen og så drog man afsted, virkelig opsatte på, at nu skulle Lunderne have en ordentlig omgang, de aldrig ville glemme.

Rygterne var selvfølgelig løbet i forvejen, så da vi var fremme ved kanten af skoven kunne vi ikke se en eneste fjende. I øvrigt var der frit udsyn over markerne ned til Engparken, så Lunderne ville have kunnet se hæren længe inden den nåede frem til skoven.

Selv om vi var klar over at de var eksperter i at gemme sig i skoven, var vi helt sikre på at de var blevet meget bange for os og var stukket af, når de hørte eller så os komme nærmere.

I opgangen ved siden af boede en stor pige som var enebarn og enorm stærk og så meget mandig ud. Hun hed Anni Werner Hansen og roede kajak i Dragør Kajak Klub. Hende var vi små meget imponerede over. Hun havde vundet flere danske mesterskaber og senere også nordiske mesterskaber. Enkelte gange fik vi lov til at komme ind på hendes værelse og se hendes mange præmier, pokaler, klubvimper og plaketter.

Hvis der om vinteren var faldet meget sne og det var føjet sammen op ad blokken gravede hun med en stor skovl, i løbet af ingen tid, smalle gange i snedriverne og smed

sneen i store bunker, der hurtigt blev til fine snehuler. Inden længe havde vi unger flere store flotte snehuler med gange imellem hvor vi så kunne lege.

Når der var føget sne op ad de garager, der var blevet bygget mellem Engparken og boldbanerne, kravlede vi op på dem og sprang så ned i driverne derfra. Voldsomme sneboldkampe havde vi også – vi byggede mure og oparbejdede et lager af snebolde der var dypet i vand og lagt til at fryse. Det kunne gøre rigtig ondt at få sådan en kugle lige midt i masken. Af og til var der da også en af ungerne der løb hylende hjem til deres mor. Hvem der holdt med hvem kunne skifte ret hurtigt og ofte vidste man ikke hvem der var ven eller fjende, hvilket kunne være meget forvirrende.

Når der var begyndende is på indersøen eller ude i strandkanten, sprang vi på isflager, tit og ofte med våde sokker og bukser som resultat. Sjovt var det også at gå på gummiis når der var kommet det på indersøen.

Karl Johan faldt engang igennem isen og måtte trækkes op igen af en stor pige. Han røg hjem i seng og skulle blive der hele dagen, indtil han havde fået varmen igen. Måske også lidt som en straf for at have gået ud på tynd is.

Karl Johan fik på et tidspunkt skaffet et ålejern. Han hakkede hul på isen og stangede masser af ål, det var vist ikke den bedste kvalitet, for når han ville sælge dem til folk i Engparken spurgte de om det var mudderål fra kanalen for så skulle de ikke have nogen.

Senere skulle vi prøve at løbe på isskøjter. Det var nogle små jernskøjter som man kunne spænde på sit fodtøj for derefter at vrikke ud på isen og forsøge at løbe, hvorefter skøjterne enten gik løs og faldt af eller også faldt man bare. Rulleskøjter var på det tidspunkt efter samme princip, så her faldt man også tit når de havde vrikket sig løs og dermed gav skrabede knæ som resultat.

Med Bedste og Bedstefar på Dragør havn.

Når der var flot glat is på indersøen tog vi vores kælk, konstruerede en mast og et lille sejl som vi fastgjorde til kælken og kørte så i medvinden med ganske høj fart fra den ene ende af indersøen til den anden, hvorefter vi måtte tage det sure slæb og trække kælken hele vejen tilbage imod vinden.

Andre gange trak vi kælkene ned til Blushøj eller Batterihøjen og kælkede så længe vi gad. En gang røg jeg ind i et stort træ ved foden af Blushøj og var helt "væk" i et kort stykke tid.

På den lille vendeplads lige skråt neden for vores altan var der to lemme der kunne åbnes, så kulbiler kunne tippe kul ned til

En mor er nede på kanalen for at lære sine børn at stå på skøjter.

To legekammerater; Ole og Jørgen Krarup Jensen i deres sæbekasse-vogn.

Skolebørn på vej hjem fra skole.

fyrtrummet. Når der blev fyret godt op i Engparkens fyr, var det en kraftig sort røg som kom op af skorstenen. Når lastbilen var kørt kunne man opsamle de kulstykker som var faldet ved siden af hullet på pladsen – Karl Johan og jeg samlede dem i en stor pose og tog dem så med til min farmor når vi besøgte hende. Hun fyrede op med kul i sin kakkel-ovn.

Jensen, var Engparkens vicevært. Han var normalt meget flink. Vi unger fik tit lov til at køre med på hans lille vogn der var spændt efter det lille traktorlignende køretøj han brugte til at slå græs og feje fortove med. En gang imellem skulle han helt ud til lossepladsen, som lå ude for enden af *Højvejen* (Søndre Strandvej) og så spurgte vi om vi ikke måtte få en tur. Nogle gange fik vi lov, og sad så oven på møget. På lossepladsen gik vi så og ledte efter et eller andet spændende der var blevet smidt ud. Der lugtede fælt og rotterne sprang rundt omkring os, hvis vi fik forskrækket dem. Nogle af de store drenge cyklede tit ud med slangebøsser til lossepladsen for at skyde rotter – en sjælden gang med held.

Engparkens forretningsbygning var helt efter standarden: En slagterforretning, en bager, en grønthandler samt en købmand. I en seperat træbygning ved siden af havde fru Borch sin kiosk.

Jeg tror ikke jeg var meget mere end tre år, da jeg startede med at blive sendt i byen for min mor, men der var jo heller ikke langt derhen og hun kunne se mig fra vinduet næsten hele vejen.

Jeg blev udstyret med en seddel med hvad jeg skulle have og så en pung med penge. På sedlen havde min mor skrevet hvad hun skulle bruge og man skulle så bare give pungen til den handlende og sige: "Ha' det der står på sedlen". Jeg erindrer at jeg hos slagteren

tit skulle have for 50 øre af den franske leverpostej, et lag rullepølse og et lag spegepølse.

På bagvæggen hang der flere hele og halve dyr og så drabelige og lidt uhyggelige ud.

Bageren kaldte vi *Cementbageren* – han var en flink mand. Ved juletid fik vi unger ofte gratis romkugler, når vi legede ude foran forretningen. Bageren var også missionær og havde fortaget flere ture med familien i deres folkevognsbus til Afrika. Det var utroligt fascinerende, at hans søn, Carsten, var taget ud af skolen fordi han skulle på missionstur til Afrika i flere måneder.

Når de var kommet hjem arrangerede de filmforevisninger i deres kælder i rækkehuset op mod Krudttårnsvej. Det var optagelser fra deres ture i Afrika blandt rigtige negre og mange forskellige vilde dyr efterfulgt af Anders And og andre Walt Disney film. Da fjernsynet endnu ikke var så udbredt var det en kæmpe succes og deres kælderrum var helt fyldt op med unger. Når der var filmforevisning foregik "annonceringen" ved simpel råben højt rundt i hele Engparken. Det varede ikke længe før alle Engparkens unger vidste det og løb alt hvad de kunne for at få en god plads. Som regel måtte vi så stå en rum tid på kældertrappen inden vi blev lukket ind, hvilket dog kun øgede forventningen.

Udover filmforevisninger var Bager Abrahamsen også leveringsdygtig i billigt wienerbrød, så når vi var blevet småsultne spurgte vi bare om der var noget gammelt brød – og det var der som regel. Fem til ti øre gav vi for en pose med to-tre stykker.

Ved siden af bagerforretningen lå grønthandler Mortensen hvor man købte kartofler, grøntsager og frugt i løs vægt. Så vidt jeg husker solgte de også røgede sild, hvilket jeg syntes var meget mærkeligt.

Købmanden hed Jensen og var ikke værst at blive sendt hen til. Når man havde sagt mantraet: "Det der står på sedlen" og fru Jensen havde taget penge fra pungen og givet

eventuelle byttepenge tilbage, fik man som regel et bolsche eller en karamel.

Hvis man var sliksyg og ikke havde nogle mønter selv, var det en god idé at gå ud på den lille eng ved siden af idrætsparken. Her voksede der alle typer af vilde blomster og ti minutter her kunne give et par bolcher eller karameller hos fru Jensen. Hun elskede mark- og engblomster og en stor flot buket kunne give en hel lille pose slik.

Der boede en vognmand i det gamle Dragør. Heste-Ejner eller Skralde-Ejner blev kaldt. Han havde en cowboyagtig hat på og et forklæde af læder. Han holdt af og til pause ved forretningerne for at få en øl. Vi unger skulle så lige klappe hestene, imens Ejner var inde hos købmanden og købe øl – eller også snakkede vi bare lidt med Ejner. Af og til fik vi en tur på ladet ud til skraldepladsen eller ud til det lille hus han havde, hvor Rødtjørnen ligger i dag. Andre gange cyklede vi bare op bag vognen og holdt fast, så vi fik en "gratis" tur.

Engang hjalp Ejner mig med at få min tunge skydepram hevet ud i vandet fra dens vinterplads ved Gåserepublikken og Walløes

havn. Det foregik med to hestekrafters træk.

I midten af 50'erne begyndte de første familier at få fjernsyn. Det var jo helt vildt – man kunne på et møbel med en buet glasskærm se levende billeder og der stod ikke engang en fremviser i baggrunden og brummede som hos bager Abrahamsen.

Sådan et fjernsyn kostede jo en formue, så jeg var godt klar over, at der ville gå mange år inden at vi ville få sådan ét – hvis overhovedet nogensinde. Enkelte familier havde åbenbart råd til sådan et 12-14 tommer sort/hvid tv og rygtet gik hurtigt om hvem det var.

Der var kun få udsendelser om dagen – om onsdagen var der slet ikke nogen. For børn var der i starten kun én udsendelse – den hed *Andy Pandy* – en dansende dukke i stribet dragt – og var helt utrolig, så jeg fandt hurtigt ud af at gå op og spørge om ikke Arne kunne lege, fem minutter før "Børnetimen" startede. Selvfølgelig kunne Arne eller de andre, der havde fjernsyn, ikke lege, for de skulle se fjernsyn og så blev man inviteret indenfor og kunne så se udsendelsen.

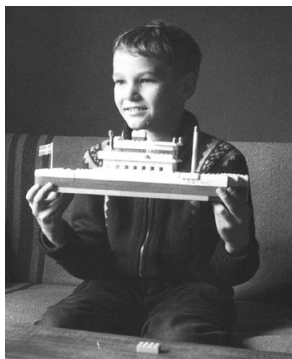
Efterhånden fik flere og flere beboere i

Andy Pandy i det lille sort/hvide tv.

Forretningsbygningen – her fotograferet i 1987, efter en udvidelse og hvor slagteren er blevet til en sy- og garnforretning og grønthandleren er konverteret til en gavebutik.

Jeg er vokset op med Lego der begyndte at lave plasticklodserne det år jeg blev født. Jeg fik den første Lego-æske i gave på min fire års fødselsdag. På billedet sidder jeg med et skib jeg havde bygget efter fri fantasi.

Flere og flere fik råd til en lille bil. Min far måtte "nøjes" med en motorcykel. Læg mærke til nummerpladerne herunder.

Engparken fjernsyn, men det var stadig kun en lille procentdel af Engparkens beboere, så var der fodboldlandskamp måtte de der havde tv stille stue til rådighed. Helt fyldt op blev stuen og moren måtte lave kaffe og måske servere hjemmebagt kage og alle fulgte kampen i vild spænding undtagen moren der havde travlt i køkkenet.

Skråt over for forretningsbygningen ved siden af garagerne lå der en lille primitiv kiosk. Det var fru Borchs. Her kunne man købe aviser, ugeblade og slik. I flere år gik

jeg med aviser om søndagen for fru Borch. Man mødte op kl. 6.30 blev udstyret med en lille legevogn og en ruteliste og begyndte at tælle aviser op og så af sted. Som regel var man færdig ved 9-tiden. Berlingske Tidende var et mareridt, den kunne dårligt komme ind ad brevsprækken, så hellere Politiken for slet ikke at snakke om Aktuelt eller Land & Folk. Der var kontant udbetaling efter uddeelingen og så var der bl.a. råd til en tur i biografen i Dragør. De to første rækker kostede kun 90 øre. Det var med ikke at komme som den sidste, for det var to lange bænke og den sidst ankomne røg af og til ud på gulvet.

Senere begyndte jeg at cykle rundt med ugeblade og BT og Ekstrabladet efter skoletid. Jeg husker det som værende dårligt lønnet, men det var alligevel et nødvendigt tilskud til lommepenge.

Andre af mine klassekammerater og venner kørte som bybude eller indsamlede tang til bønderne i St. Magleby for at tjene lommepenge.

Jeg begyndte også at arbejde for en bonde på Backersmindevej, hvor jeg skulle luge lange rækker med gulerødder og andre grøntsager. Han var en streng arbejdsgiver og man kunne risikere at skulle starte forfra på en række, hvis ikke man havde luget den godt nok, så det job droppede jeg hurtigt.

Min far var træt af at han ikke altid kunne komme med en bus til Sydstranden, når han fik fri fra arbejde på mærkelige tidspunkter, så han tog motorcykelkort og købte en motorcykel. Det var en DKW med en rød twinsaddel. Han lejede et lille hjørne af en anden beboers garage, så den ikke skulle stå ude i al slags vejr. Han pudsede, plejede og skruede på den motorcykel så den så altid ud som en ny. Den gav mulighed for lidt længere udflugter. Der var dog ikke kun glæde med den motorcykel. Efter en tur bag på "Mokkebikken" som min far kaldte den, brændte jeg benet på udstødningsrøret da jeg skulle stige af – det sveg og væskede i flere uger. En anden gang skred motorcyklen på noget is, da min far og jeg var på vej ned til hønsene, som min far havde i en fjerkræavlerforening ved siden af stejlerækkerne. Min far og jeg – en sæk med korn og en kedel med varmt vand, røg af motorcyklen og kurrede hen ad Vestgrønningen og lige ud foran en af Amagerbanens rutebiler. Heldigvis nåede bussen at stoppe en meter fra os.

Da der ikke var meget plads til fem mennesker i lejligheden, søgte mine forældre et af rækkehusene, der var blevet opført langs Strandjægervej og som hørte med til Engparken. Hver gang der blev opslået en ledig rækkehusbolig håbede vi på, at det var blevet vores tur. En dag da jeg gik i 2. klasse var det så pludselig os der var de heldige, vi skulle flytte ind i nr. 125. Vi unger skulle selvfølgelig hjælpe til med at flytte. Mit eget legetøj kunne være i en kasse på størrelse med en ølkasse og den trak jeg afsted med sammen med andre småting på min fars lille cykelanhænger. Engparkens trækvogn blev brugt til de større møbler. Det helt store drama var da mine forældres dobbeltseng skulle hejSES op til første sal og trækkes ind gennem vinduet til soveværelset.

Det var alle tiders med alt den plads vi fik

Min onkel og tante med far og mig i den lille baghave.

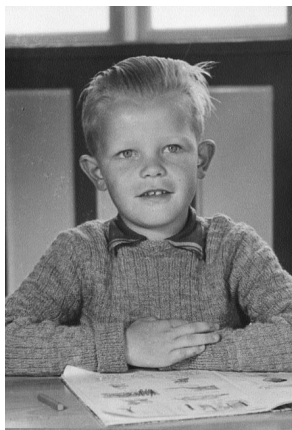
Min far på sin af drivtømmer hjemmelavede bæk i baghaven.

1.a på Dragør skole 1956. Jeg sidder på gårdspladsen som nummer to fra venstre.

Mor med Karl Johan og Lone, en pige fra vores rækkehus, på vej til deres første skoledag.

Karl Johan skal konfirmeres.

3. klasse foran væggen hvor jeg og mange andre elever blev afstraffet af gårdvagten.

– Anne fik sit eget værelse og Karl Johan og jeg skulle dele det andet børneværelse. Og så var der fuld kælder. I det ene rum indrettede min far værksted og et lille trykkeri med sættekasser og en *fluesmækker* – en lille håndbetjent trykmaskine fremstillet i Leipzig i 1800-tallet. I det største rum blev der indrettet cykelkælder og på et stort spisebord i den anden ende spillede vi bordtennis på et gammelt spisebord. Senere købte min far et billardbord istedet.

Der blev også brygget hybensherry i store 50 liters glasballoner og etiketterne til flaskerne blev trykt på fluesmækkeren.

Da jeg var blevet seks år skulle jeg begynde i skole. Forinden var det nødvendigt at jeg lærte at cykle og så fik jeg min første cykel. En trehjulet legecykel var der aldrig i min barndom blevet råd til. Min morfar lærte mig at cykle og løb ved siden af mig på den første tur. Min første cykel var blå og var utrolig flot, syntes jeg.

Jeg skulle starte i august 1956, men fik så kighoste og min skoledebut måtte udsættes. Efter en måned kom jeg så i skole. Min mor var med den første times tid og så var jeg skoleelev.

Vi havde en flink nyuddannet klasselærer som lige var startet. Han hed Poul Juul Jensen og ham kunne jeg godt lide. Jeg følte lidt at de andre elever var godt foran mig i klas-

sen, men jeg syntes hurtigt, at jeg kom godt efter dem.

Vores regnelærer hed Knudsen og var meget flink, men han kunne dog godt dunke os oven i hovedet med en knyttet næve, så vi så sol, måne og stjerner, hvis vi havde lavet ballade eller været frække. Det minder mig om at vi fik små guldstjerner, halvmåner eller en sol i vores regnehæfter, alt efter hvor godt vi havde lavet regnestykkerne. Allerede i 2. klasse fik vi karakterer; *g*, *mg*-, *mg*+, *ug*- eller *ug* som var den højeste.

Efter skoletid var det sjovt at gå over på den anden side af Vestgrønningen til et jordareal hvor der i dag er parkeringspladser, for her spillede de store elever "til streg" eller "at stikke" som det også hed.

De startede med at aftale hvor mange mønter, hver mand måtte kaste efter en optrukken streg i jorden. Den der så lå tættest på strengen, fik så lov at porre op. Det vil sige at kaste mønter op i luften, dem der så landede med kronen opad, var hans. Resten der landede med hovedet opad på mønten (plat) gik videre til den der lå nummer to og så videre.

Der var mange måder man kunne vinde på, man kunne f.eks. tage en mønt og sige: En får det hele, hvis det så var plat, gik alle pengene videre til nummer to. Man kunne tage to mønter og sige to får det hele, hvis der så var en plat og en krone, fik man halvdelen, så der var mange muligheder.

I starten var det med femører, altså de tunge af dem, senere gik de over til femogtyveører og til sidst var det en- og tokroner. Der kunne nogle gange være ca. 200 til 300 kr. i puljen. Det var mest når der blev spillet med frit påkast d.v.s., der ikke var nogen grænse for hvor mange mønter, man måtte kaste på.

Hen mod spisetid var det de halvvoksne – arbejdsdrengene og lærlingene der spillede. Jeg var selv med nogle gange, men fandt hurtigt ud af at jeg ikke var "professionel" nok.

Karl Johan og Lennart Karlsson ved mit hønsebur ved stejlerækkerne. Jeg overtog "hønseriet efter min far" og passede det i fem-seks år. Kort efter at dette billede er taget flyttede fjerkræforeningen ud ved Walløes havn.

Efter at min far havde haft hønsene i et par år, skulle fjerkræavlerforeningen flytte ud til den anden forening, ude ved badeanstalten og Walløes havn. Min far havde spurgt mig om jeg ikke ville overtage hønseriet i den forbindelse, hvilket jeg synes kunne være sjovt. I forvejen var det alligevel mig der passede hønseriet når min far var på arbejde.

Jeg købte 15 daggamle kyllinger ude på en gård på Ryvej og havde så hønerne og en enkelt hane i cirka tre års tid inden de skulle slagtes. Jeg brød mig ikke selv om at hugge hovederne af dem, men fik én af de andre i foreningen til at stå for dette.

Før jeg skulle i skole om morgenen kørte jeg og nogle gange også en af min klassekammerater ned og lukkede hønsene ud, gav dem korn og vand og medbragte rester fra køkkenet. Når hønsene havde spist spankulerede de ud på engen for at spise græs og småkryb.

Når jeg fik fri fra skole kørte jeg af og til forbi og så om de havde det godt. Om aftenen kørte jeg så ned til dem igen og fløjtede

en bestemt fløjte lyd, når jeg nåede til batteribakken og alle mine høns kom løbende imod mig og fulgtes med mig hen til buret, gik frivilligt ind og fik lidt foder igen, hvorefter de blev lukket ind i skuret. Herefter samlede jeg æg ind fra rederne. Tit var der flere æg end jeg havde høns, hvilket jeg officielt gav mine høns fine redeforhold æren for. Jeg tror at naboernes høns en gang imellem gik ind i mit skur og lagde nogle af deres æg. Ihvertfald hørte jeg af og til, at de andre hønseholdere klagede over at deres høner ikke lagde særlig mange æg. Det var sjovt at komme i fjerkræavlerforeningen, for her mødte man alle de gamle dragøere. De kunne fortælle sjove historier i det helt gamle Dragør-dialekt. Navnkundige personer som Hvisleren, Cykelsmeden, Hudibras, Hunden, Vandmanden og mange andre mødtes her og hyggede sig med hinanden efter dyrenes fodringstid.

I fjerkræforeningen og i den gamle by var der flere der havde gæs og gæssene fik lov til at vraltte rundt i byen som de ville. Revnerne mellem brostenene var altid fyldt op med

Ca. 11 år gammel.

gåselort, hvilket var en fordel når man var på cykel, for så røg hjulet ikke ned mellem brostenene. Når man var til fods var det helt sikkert at sålerne var smurt ind i gåselort.

Om vinteren kunne det godt være lidt surt at skulle ned til hønsene tidligt om morgenen, i mørke og bidende kulde og måske sne-storm, for at grave hønsene ud og give dem medbragt varmt vand og foder. Men heldigvis ville Tommy, min klassekammerat, som regel gerne følges med mig. Var der et tykt lag is på kanalen, cyklede vi hjem ad den – en del gange med et styrt eller to undervejs. En gang gik forhjulet igennem isen.

I slutningen af 50'erne skulle der bygges på Lengen og markerne mellem Engparken og den lille lund. Det gav nye uanede muligheder for at lege på byggepladsen – specielt når håndværkerne var gået hjem. Det var et eldorado til gemmeleg og *røvere og soldater*. Vi hentede også resttræstykker til sværd eller til at bygge huler eller sæbekassevogne af. En gang var der nogle unger der havde fyldt et af husene op med vand til vindueshøjde.

Da håndværkerne var væk på ferie, byggede vi en stor borg af brædder på tre etagers højde. Vi havde simpelthen lagt lange brædder over hinanden først på de to af siderne og så på de to andre og så fremdeles.

Det gav selvfølgelig lufthuller mellem brædderne, men skidt, så undgik vi at sømme dem sammen og så kunne bygningshåndværkerne jo bruge brædderne senere uden skader. Borgen blev omkring fire-fem meter høj og så imponerende ud. Nederst var der fangehullet, hvor vi kunne smide *Lunderne* eller andre fanger ned, næste etage var til de store drenge og den øverste var til vagterne der som regel var os andre mindre unger. I midten af borgen var der et hul hele vejen igennem ned til fangehullet.

Der blev bygget en stige som vi kunne sætte ned når nogen skulle ned eller op og vi

havde en spand for enden af et tov til at hejse forsyninger ned til fangerne.

Borgen fik lov til at stå længe. Håndværkerne fjernede den først da de skulle til at bygge spær på husene.

Da spærene var ved at blive rejst var det spændende at kravle rundt oppe på dem og selvfølgelig gik det galt en dag da Lennart og jeg kravlede rundt på spærene på et hus der lå på vejen der kom til at hedde Markvænget, (jeg mener det var det hus jeg selv senere købte og boede i fra 1974 til 1984. Lennert faldt ned på cementgulvet og brød efter nogle sekunder ud i et højt hyl og løb alt hvad han kunne hjem til sin mor og så blev han kørt på sygehuset.

Han var blevet slemt forslået, men heldigvis var det ikke livsfarligt.

Jeg selv røg også – med hovedet først – ned fra et klatrestativ på legepladsen hvor jeg hang i benene. Det gav et stort hul i hovedet og måske en mindre hjernerystelse. Min far lappede hullet sammen og jeg lå og hvilede mig en dags tid, hvorefter jeg var klar til at udfordre skæbnen igen.

En anden gang hvor jeg fik et gok i nøden, var da jeg lige havde sat mig op på cyklen for at cykle hjem fra skole. Her blev jeg ramt af en anden cyklende elev og røg med hovedet ind i en lysmast. Jeg gik ud som et lys og kom først til mig selv, da to klassekammerater havde slæbt mig et par hundrede meter hen mod Elisenborg. Jeg blev bange fordi jeg ikke kunne se noget. Men lidt efter lidt kom synet tilbage. Da jeg var blevet slæbt helt hjem, ringede mine forældre til doktor Dich, der straks kom, undersøgte mig og ringede efter ambulancen.

Jeg lå på sygehuset nogle dage og kom så hjem igen.

For nogle af de penge jeg havde tjent ved at bringe aviser ud, købte jeg et telt i Daells Varehus. Det kostede 300 kroner – dengang!

På et tidspunkt havde kommunalbestyrel-

Lejr på Dragør Campingplads.

sen besluttet at byens borgere gratis selv måtte benytte den kommunale campingplads, der lå kun få hundrede meter fra Engparken. Det fandt jeg ud af da min far fortalte mig om det. Campingchefen havde dog aldrig hørt om det, og sagde til mig at det ikke var rigtigt. Jeg cyklede så op til kommunekontoret og fik bekræftet at det var rigtigt nok, men man skulle have en seddel med tilladelsen. Med den i hånden tilbage til campingchefen, som måtte overgive sig. Han placerede os så tæt på campinghuset, at han hele tiden kunne holde øje med os.

En af de første nætter vi overnattede i teltet var det et forfærdeligt uvejr og inden længe regnede det igennem teltet. Jeg besluttede at jeg måtte spare sammen til et oversejl. Efter et stykke tid købte jeg så et til 198 kr – det hjalp. Sommer efter sommer overnattede vi (skiftende venner) i teltet og vi boede nærmest på campingpladsen.

Campingchef Frederiksen havde vænnet sig til os – for vi havde jo aldrig lavet ballade. En enkelt gang var han dog kommet farende, da han så os med et par store højtalere bag på cyklerne. Højtalerne havde vi selv fremstillet, og vi forklarede at det var bare for at teste dem på en transistorradio.

Et enkelt år slog vi ikke teltet ned da cam-

pingpladsen lukkede den 30. september, så i slutningen af oktober fik vi et brev fra kommunen om, at nu skulle vi få slået det telt ned – for ellers ville kommunen gøre det på vores regning. Det passede fint for det var efterhånden blevet for koldt til at sove i telt det år.

Anne, min søster havde gået til dans et par år. Det var ret almindeligt at man skulle gå til dans, frivilligt, tvunget til det eller også følte man sig presset, fordi "alle andre" gik til dans, så det måtte jeg også prøve og mine forældre accepterede at betale.

Det foregik i Strandhotellets store sal. Der var dobbelt så mange piger som drenge. Man startede med at skulle stå i den ene ende af salen og pigerne skulle så sidde på stolerække i den anden ende af salen.

Når danselæreren så sagde: "Værsgo at inklinér", skulle man så gå hen til en pige, bukke, hun nejede så og så skulle man danse sammen. Det var ikke alle det var lige sjovt at danse med, for der var nogle af pigerne der ikke havde rytme i kroppen og nogle så

Med brulcreme i håret og nydelig jakke – klar til dans!

direkte kedelige eller grimme ud. Så det var med at få fart hen over gulvet for at inklinere for en af de eftertragtede piger.

Det værste der kunne ske var når danselærerinden – en hvidhåret høj tynd kvinde med kraftigt malede læber og helt oversminket sagde, at man skulle danse med hende. Hun duftede næsten værre end Schous Sæbehus og så havde hun ekstremt højhælede sko på.

Familiekomsammen i rækkehuset med mad og drikke samt røg og levende musik.

Det virkede helt forkert, når vi små drenge skulle holde om så høj en dame. Helt galt var det, når jeg lige havde været hos hønsene på vejen til dans og ikke fået skrabet hønse- og gåselortene af danseskoene.

Senere fik jeg en fast dansemakker – Anette som jeg kendte fra Engparken. Til jule- og afdansnings-ballerne vandt vi flere pokaler, fordi vi havde fundet ud af hvad dommerne gav flest point for og dansede kun disse trin og vendinger, for dommerne kiggede kun på hvert par i få sekunder af gangen og opdagede så ikke vores begrænsede repertoire.

Efter to-tre sæsoner gad jeg ikke det mere. Jeg havde lært engelsk vals, quickstep, lidt tango, lidt tja-tja-tja og swing, men det eneste jeg siden har brugt er det sidste.

Da vi flyttede ind i rækkehuset på Strandjægervej var der plads i stuen til et

klaver, så vi fik min bedstefars gamle *Hornung og Møller* i blankpoleret træ og med rokokoben. Jeg syntes det var virkelig grimt. Mine forældre kunne begge spille på det og når der var gæster, blev det tit og ofte brugt. Min far spillede også tværføjte og akkompagnerede så min mor på klaveret. Vi unger blev tilbudt at gå til klaverspil, men det var der ingen af os der havde lyst til, for vi havde hørt fra de der gik til det, at det var enormt kedeligt.

Mine forældre og bedsteforældrene på begge sider røg – og der blev røget igennem. Min far røg det hele; cigaretter, cerutter, cigarer og pibe og gæsterne var næsten alle rygere, så det kunne være stygt at komme hjem og så blive mødt af en røgmur når man åbnede døren. Tapetet og malerierne antog efterhånden en mere og mere gulbrun farve.

Min far skrev lejlighedssange for andre i familien, kollegerne og vennerne. Det tog ham som regel kun et par timer for en sang. Af og til skulle vi så prøvesynge den, imens han akkompagnerede på klaveret. Han trykte den så efterfølgende på sin arbejdsplads og så var en kasse cerutter, eller en måske to flasker snaps eller whisky hjemme.

Der var ofte fyldt med gæster i vores hjem – der var altid en anledning til en lille fest. Det kunne være familien, kolleger eller en af de mange klubber mine forældre var med i. Der var rejseklubber, musikforeninger, ost- og rødvinssklub eller spille- og strikkeklub. Der blev sunget og spillet på flere instrumenter eller på den gamle gramfon i toppen af den kæmpestore Marconi-radio og til musikken blev der danset så det gyngede i huset.

En gang kom mine forældre hjem ved midnatstid fra andespil i Borgerforeningen med nogle venner. De havde vundet en and og en dåse rødkål. Anden blev straks sat i ovnen og

Anne i den lille baghave. Min far elskede den have og passede den efter alle havekunstens regler.

Der var masser af blomster og plænen så ud til at være klippet med neglesaks og gødet med jævne mellemrum.

Jeg var sur når jeg blev sat til at slå den, fordi der var så mange små bede, man skulle sno sig inden- og udenom.

Anne pudser knallert, vist nok den eneste gang i hendes liv.

Min morfar havde på et tidspunkt købt en cykel med hjælpemotor – en såkaldt Velo Solex. Den overtog Anne efter nogle år og da jeg blev 13, kørte jeg på den til skole. En morgen blev jeg hevet af den af lærer Dam der godt var klar over at jeg ikke var fyldt 14 som man skulle være for at køre på knallert. Han rystede mig rundt i flere minutter, imens han skældte mig ud med mundvandet sprøjtende ud i hovedet på mig. Han blev iøvrigt kaldt Brandsprøjt!

En collage jeg lavede i 1963 med billeder fra min konfirmation samme år. Læg mærke til det tågede røgslør over billederne – der blev virkelig røget igennem!

Til højre: Karl Johan – altid var han god for en kvik bemærkning. Forældrenes venner syntes at han var meget morsom og han elskede at underholde dem.

en lille fest var igang og ved to-tre-tiden blev kræet fortæret.

Der var også fest når mine forældre var ude og rejse. Deres rejser gik som regel med tog ned gennem Europa for at ende i Venedig eller et andet eksotisk sted i Italien.

Det var især Anne der var god til at arrangere fest for sine venner. De penge, der var lagt til mad til os, administrede hun – lidt af dem blev der dog købt mad for! Især var de nyligt fremkomne forårsruller blevet populære. Der blev også lavet karamelstænger og nogle chokoladeeksperimenter.

Da jeg nærmede mig konfirmationsalderen spurgte min far mig om ikke jeg hellere ville borgerligt konfirmeres – d.v.s. ind til en fest i København med mange andre der ikke skulle konfirmeres.

Jeg takkede pænt nej tak, ikke fordi jeg var særlig kristen eller hellig, men jeg ville det samme som de andre i klassen.

Man skulle gå til konfirmationsforberedelse i skolen året inden. Præsten kom hen på skolen og skulle forberede os til konfirmationen. Det var dræbende kedeligt og jeg faldt i søvn flere gange.

Vi skulle også gå mindst syv gange til gudstjeneste inden konfirmationen. Jeg nåede dog kun at komme en enkelt gang – for det var også alt for kedeligt – syntes jeg.

Jeg blev dog konfirmeret alligevel i Dragør kirke og den efterfølgende fest foregik i Engparkens store selskabslokale.

Nu var man voksen – troede man – ihvertfald fik jeg serveret vin til middagen. Jeg begyndte dog ikke at ryge, idet mine forældre havde lovet os 500 kroner, hvis ikke vi havde røget når vi fyldte 18 år.

Efter festmiddagen mødtes jeg med Theis og flere andre konfirmander og vi gik rundt i byen i vores fine jakkesæt og smed penge i grams, som alle de yngre børn så strøg rundt og samlede op. Det var morsomt at smide

mønterne ind i folks gårde og haver og så se børnene spæne ind i haverne eller klatre over låger og stakitter. Det var en gammel Dragør-begivenhed som jeg selv som yngre havde deltaget i mange gange, men efterhånden døde den tradition ud.

Jeg fik nogle gode gaver og bl.a. to ens singleplader der havde titlen: "She loves You" med en gruppe der kalde sig The Beatles. Dem havde jeg aldrig havde hørt om før.

Jeg havde også fået mange penge i gave, dog langt fra så mange som de andre, fandt jeg ud af. Dagen efter skulle nogle af pengene fyres af på *Blå mandag* med fem andre klassekammerater. Vi var på kinesisk restaurant, hvor vi blandt andet smagte risvin og vi så to eller tre film i nogle biografteater for at slutte af på en kage- og kaffebar.

Lige før konfirmationen var jeg blevet sendt til frisøren for at se "pæn og nyklippet ud" – som så mange gange før, men det varede ikke længe før Beatles-frisuren havde ændret ens opfattelse af hvordan håret skulle klippes, eller rettere ikke klippes og det kunne der komme mange diskussioner ud af i de små hjem – også i vores.

Da Anne gik ud af skolen efter 3. real blev hun sendt på efterskole i Holstebro. Det var vist ikke noget hun syntes særlig godt

om. Hun mente de fleste var lidt bondske og så var det vist svært at få lommepengene til at slå til. Med jævne mellemrum ringede hun og bad om at få sendt penge, slik og kager.

Da efterskolen var slut kom hun i huset længere nede på Strandjægervej og senere hos en præstefamilie med seks børn i byen Lingen i Tyskland.

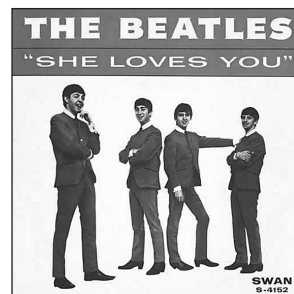
Her lærte hun nogle andre unge at kende og efter at hun var kommet hjem, kom de unge tyskere jævnligt på ferie og weekender hos os. Det var en udmærket anledning til at få brugt sit skoletyske.

Derefter begyndte Anne som porcelæns-maler på Den kongelige Porcelænsfabrik efterfulgt af en kontoruddannelse på Københavns Statistiske Kontor.

Hun mødte Finn, en kollega som hun blev gift med, hvorefter hun flyttede ind i hans lejlighed i Dronningens Tværgade. De fik to drenge og de byggede hus på Finns sommerhusgrund i Søvang.

Da drengene var teenagere blev de skilt, som så mange andre på den tid og min søster flyttede i Strandparken. Finn blev gift igen, men desværre blev han og hans nye kone to af ofre for Tsunamien i Thailand.

Karl Johan flyttede til et klubværelse i Vendersgade i København efter hans

Med The Beatles begyndte der at ske noget – med musikken, påklædningen, håret og efterhånden respekten for autoriteterne.

Det varede dog ikke længe før jeg musikmæssigt var mere til Rolling Stones end til The Beatles.

Helt til venstre et billede fra klasselokalet med vores tysklærer, som var glad for at høre Hitlers taler, men havde mistet grebet om undervisningen, samt Dirch Jans, Knud Krøier og Lisbeth Hansen der alle boede i Engparken. Det andet billede er fra skolegården. Ved siden af Steen Lüders-Thomsen, som man kun kan se halvdelen af, står jeg efterfulgt af Dirch Jans og Uffe Storm Hansen som alle er børn af Engparken.

Selv om man ikke var fantastisk god til matematik, kunne man jo godt være god til så meget andet, f.eks. at fiske! På billedet herunder er det min klassekammerat Knud Krøier fra Engparken og jeg der har bid. Igennem hele vores opvækst har Karl Johan og jeg brugt mange timer med at fiske – især på Dragør havns Søndre mole. Det var især skrubber vi hev op, men også rødspætter, torsk og hornfisk samt en enkelt havørred blev det til. Maddingen var sandorme vi stampede op ved stranden eller også var det regnorme.

folkeskoletid. Han tog studentereksamen på et studenterkursus. Herefter begyndte han at arbejde i en tømmerhandel, blev headhuntet til en anden på Møllevej i Dragør, som imidlertid lukkede. Karl Johan begyndte så at arbejde som pædagogmedhjælper i Dragør fritids- og ungdomsklub på Elisenborg. Der blev han hængende og han flyttede til Dragør igen. I en periode i et hus på Nordstranden han havde købt sammen med et par venner. Senere boede han til leje på Rønne Allé indtil han fik en lejlighed i Engparken, hvor han stadig bor, da dette skrives.

Min skoletid gik nogenlunde uden at jeg på noget tidspunkt var vildt glad for at gå der. Der var stadig lærere af "den sorte skole" og et par lærere helt uden pædagogiske evner, som kunne tage enhver lyst til at gå i skole fra én. Det var almindeligt at få lussinger af de dårlige lærere. Spanskrøret blev ikke brugt mere, jeg tror det blev forbudt på et tidspunkt, men én på hovedet fik man jævnligt og nevet i kinderne eller hevet op i sidehårene.

Min far havde sagt til mig at jeg skulle komme hjem og fortælle ham, hvis der var nogle af lærerne der slog, for det ville han under ingen omstændigheder finde sig i, men jeg fortalte ham aldrig når det skete. Jeg tror det var fordi jeg syntes, det ville være pinligt, hvis han troppede op på skolen eller skrev brev til inspektøren. Det skal her nævnes at min far aldrig selv har slået mig.

Klokken otte ringede det ind, så skulle vi stille op på række, hver klasse for sig. Kom man for sent, blev man stillet op ad *henrettelsesvæggen* ved siden af indgangsdøren, som også bare blev kaldt *Klokken*, fordi der hang en klokke på væggen. Så stod man dér indtil alle klasser var gået ind og man ventede på sin straf. Det var som regel en lussing eller to eller måske en "sveder". En enkelt gang blev jeg spurgt om jeg helst ville have en eftersidning eller en lussing. Jeg valgte lussingen – fik den og fik alligevel en "sveder" oveni. Noget barske var de nu de gårdvagter på Dragør skole dengang.

Det var ofte også gårdvagterne der var gymnastiklærere. Det måtte også være hårdt

at høre til de svageste i klassen i gymnastik. Hvis de f.eks. ikke kunne komme over he-
sten eller hæve sig op i armene eller klatre
op i tovene, blev de på nedrig vis hånet og
gjort til grin, udover at de ofte fik det kedeli-
ge job med at svabre gulvet når vi andre blev
beordret i bad.

Efter femte klasse kom jeg i den boglige
linie uden at skulle op til en prøveeksamen
og efter to år her, kom jeg direkte i 1. real-
klasse – jeg havde dog selv regnet med at
skulle til en optagelsesprøve, men blev erklæ-
ret ”Egnet til realklassen”.

Matematik havde jeg det svært ved, så jeg
valgte linjen uden og var godt klar over at jeg
ikke skulle finde på noget, hvor jeg skulle
bruge matematik, når jeg var færdig med
skolen.

Lige fra vi startede med at have sprog
syntes jeg at jeg var nogenlunde god til det
– specielt tysk, men da vi på et tidspunkt skif-
tede tysklærer til én der overhovedet ikke
kunne lære fra sig, gik det helt galt med det
tyske og jeg fik en elendig tyskeksamen. I de
fag hvor jeg syntes om lærerne gik det fint

og lige modsat i de fag hvor de dårlige lærere
huserede.

Vi havde en meget inspirerende lærer
i tegning. Han fik lært mig meget og blev
ved med at fortælle mig, at jeg skulle vælge
en uddannelse, hvor jeg kunne bruge mine
evner udi det kunstneriske.

På det tidspunkt vandt jeg en tegnekonur-
rence i en avis og vandt en æske oliefarver.
Det førte mig videre til oliemaleriet, som jeg
har beskæftiget mig meget med siden.

Da jeg havde afsluttet 10. skoleår med
en realeksamen, var jeg så skoletræt, at jeg
ihvertfald ikke skulle på gymnasiet.

Jeg var rimeligt god til at tegne og male og
kunne tænke mig at komme i lære som re-
klametegner. Det lykkes dog ikke at finde en
elevplads af hverken erhvervsvejlederen eller
jeg selv. Min mor skaffede mig så en lære-
plads som håndsætter i et firma hun tidligere
havde arbejdet i. Det hed Teknisk Forlag og
udgav bøger og blade.

Efter fire års læretid bestod jeg svendeprø-
ven med ros kun et halvt point fra bronzeme-
daljen.

Efter tre måneder med svendeløn – stadig i
samme firma – skulle jeg ind som soldat. Ind-
kaldt til forsyningstropperne i sanitetskom-
pagniet. De første tre måneder i Farum og de
resterende ni måneder på Høvelte kaserne.
En begivenhedsrig tid som jeg kunne skrive
en helt anden lang historie om.

Imens jeg var soldat var jeg kæreste med
en pige der boede på Østerbro og jeg over-
nattede normalt hos hende. Da jeg blev hjem-
sendt rykkede jeg ind hos mine forældre i
Engparken igen for et kortere tidsrum, indtil
jeg sammen med tre andre venner flyttede
ind i en stor fire-værelses lejlighed i den
nyligt opførte gule del af Strandparken og
boede her i et lille kollektiv i godt et års tid.
Udover jeg selv var det; Marianne Jungsted
og to af mine kammerater; Bert Mogensen
og Tom Volkelsen.

*Her betjener jeg en såkaldt
aftrækspresse til at tage et
prøvetryk på.*

*På vagt for gud, konge og
fædrelandet og nævenyttige
serganter og hidsige løjt-
nanter.*

*Bert, jeg og Uffe optræder
for første gang i Krudthuset,
et velbesøgt ungdomshus i
70'erne.*

Folkemusikbandet Berts Swingers. Fra venstre Bert Mogensén, Uffe Storm Hansen, Tamra Rosanes, Tom Volkersen, Niels Febber Andersen og Max Wiese.

Bert lærte jeg at kende i skolen, han gik i klassen under min og vi snakkede meget om musik i frikvartererne. Vi havde nogenlunde den samme musiksmag og på et tidspunkt begyndte vi at spille lidt sammen om aftenen. Det udviklede sig efterhånden til et folke-musikband, efter at vi var gået ud af skolen. Vi fik min nabo fra Engparken; Uffe Storm Hansen med og snart efter Tom Volkersen og Max Wiese, en bassist fra Frederiksberg. Kort efter kom Tamra Rosanes med, hun var få år før kommet til Danmark fra USA. Indimellem var der andre medlemmer i bandet bl.a. min tidligere klassekammerat Steen Lüders Thomsen og min gode veninde Ellen Krinsdottir.

Vi optrådte i folkemusikklubber, på skoler og gymnasier og mange andre steder og mange weekender var besat med spillejobs. Indimellem var vi også ude at spille på hverdage og så kunne det være hårdt at komme op på arbejde næste dag. Det var ikke ualmindeligt at jeg kom hjem ved tre-firetiden om natten, for efter et par timers søvn at stå op igen for at kunne nå at være på arbejdspladsen i Skelbækgade på Vesterbro klokken syv.

Markvænget 42 – hvor jeg boede fra 1974 til 1984.

Det var hårdt og jeg besluttede at stoppe med musikken efter et par år i et andet band.

I 1974 købte jeg et rækkehus på Markvænget, hvor jeg boede i 10 år, inden jeg og min kæreste Grith, fik bygget et hus på Harevænget, for vi havde lige fået en lille pige; Sofie og vi kunne godt forestille os at vi ville have et barn til, så rækkehuset var lige lille nok.

I 1989 blev vi borgerligt gift på Dragør Rådhus. Tre år efter fik vi vores sidste barn Natalie.

Her vil jeg så slutte denne fortælling om min barndom og ungdom i Dragør med udgangspunkt i *Andelsboligforeningen Engparken*.

Huset på Harevænget 109, som vi fik opført i 1984.

Denne historie har jeg primært skrevet af egen interesse, imens jeg stadig kan erindre noget fra min barndom og hæftet er kun trykt i få eksemplarer. Jeg håber ikke jeg har stødt nogen ved at omtale dem i denne beretning, hvis det er tilfældet, håber jeg vi kan ordne det fredsommeligt over en øl eller et glas vin fra min vingård.

Niels Febber Andersen

Niels Febber Andersen · www.febber.dk